

(א) [מוספתא פ"ח ה"ג], (ב) [נעיל קיג: וס"ז], (ג) מכשירין פ"ו מ"ה, (ד) [קדושין ה: כה. ע"ג],

רבינו גרשום

המבשל חלב בחלב. איבעית אימא מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי כלומר מ"ד לוקה אבישול אבל אאכילה לא לקי. ומ"ד אינו לוקה אאכילה דאין איסור חל על איסור אבל אבישול לקי. מיתובי המבשל בני חלב כו' הפיגול והנותר והא הכא חזינן דאיסור בשר בחלב חל על פיגול ועל נותר: והמחל שמרים של שמן כו' פ"א מחל שבא תחלה כשדורכין הותים לעשות שמן מה שבא תחלה כמים הוא ואין שמן גמור. תאמר בפרה ורחל שלא נאסרה עמו בשחיטה הוראלי ואינו נאסרה עמו בשחיט' עם הגדי לא יאסר עמו בבישול ת"ל בחלב אמו כל שיש לו חלב אסר. בחלב אחותו גדולה מנין כגון פרה. אחותו גדולה שלא נכנסה עמו לידר להתעשר כלומר כל מעשר בקר וצאן בקר בפ"ע וצאן בפ"ע. מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחותו הקטנה ברחל שלא נאסרה עמו בשחיטה אחותו גדולה תוכיח שלא נאסרה עמו בשחיטה ואסורה עמו בבשול אף אני אסור אחותו קטנה מה לאחותו קטנה כו' אי הכי אחותו גדולה נמי תיתי מביניא כו' כלומר מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחותו גדולה שלא נאסרה עמו בשחיטה ואסרה עמו בבישול ואם נקשי מה לאחותו קטנה שלא נכנסה עמו לידר להתעשר אין אנו יכולין להקשות שהיא נכנסה עמו לידר

ומר אמר חדא כו'.

ומ"ד אין לוקה קאי לאכילה דאס לא המרו בו משום אכילת חלב אלא משום בשר בחלב אינו לוקה דלא אמי איסור בשר בחלב וחיייל לאיסור חלב: **כמי חלב.** מיסג"א זכע"ו: **הפגול והנותר.** אלמא

אע"ג דאקריי וקיימי אמי איסור בשר

בחלב וחיייל עלייהו והוא הדין נמי אס

בשל חלב בחלב אלמא מרביא דגדי נפקא לן דחיייל על כל איסורין: **האי סגא.** נמי סגר בכל איסורין דאיסור חל על איסור ואינהו סגרי לה כמ"ד אין איסור חל על איסור ותנאי טובא איפלוגו בה: **הרי הן כחלב.** להכשיר את הזרעים וחלב נקרא משקה דכתיב (שופטים ד) ותפתח את נאד החלב ותשקהו: **והמוחל.** משקה הזב מן היתים: **הרי הוא כשמן.** ושמן יאקרי משקה דכתיב (ישעיה כה) משתה שמנים: **אין לי אלא כחלב אמו.**

כלומר עז: פ"ג. מקרא שני: **בחלב אמו.** דמייתר לרצויי כל חלב בהמה טהורה דהאי תנא לא מנריך ליה לכשמואל בחלב זכר וחלב שחוטה וחלב טמאה מחד קרא דלגופי' נפקי דהא אמו כתיב ולא שחוטה ולא זכר ולא טמאה דהא גדי אוכתיב ובטהורה משתעי כדאמרן [ק"ג]. להוציא את הטמאה ועל כרחיק אמו נמי טהורה דאי אמו טמאה לא הוי איהו טהור הלכך להכי אלא אתא וגדי משמע ליה גדי דווקא ובשר חיה ושאר בהמות מגדי יתירא נפקי לאיסורא דאי סגיירא ליה גדי הכל כמשמע אפילו עגל וטלה למה ליה לרצויי חלב פרה ורחל והא אמו כתיב ולקמן (דף קטו.) דמשמע לן יתורא דגדי גדי לר"ע למעוטי חיה ועוף הני מילי למאן דמשמע ליה גדי ואפילו עגל וטלה אחי קרא יתירא למעוטי אצל למאן דמשמע ליה גדי דווקא קראי יתירי לרצויי אתו דאי למעוטי לא אינטריק וחד למעוטי טמאה ולשליל לא אינטריק קרא דממשמעות יליף ליה כדאשכחנא גבי ר"ע לקמן דאמר שליל גדי מעליא: **הא אסיא ליה.** שפיר בק"ו: **מעיקרא דדינא.** מתחלת הדין דקתני מה אמו שלא נאסרה עמו בהרבעה נאסרה עמו בצשול זהו מחלתו של ק"ו ויש להקשות מה לאמו שכן נאסרה לישחט עמו ציום אחד. ולהכי נקט מעיקרא דדינא פירכא משום דפעמים מקשה על סוף הדין כגון דקתני סיפא פרה

כל הבשר פרק שמיני חולין

קיד.

ביון דע"א אביד"ה ז"א ק"י. תימה אימא איפכא כדאמר בסמוך כיון דאצשול לקי לאכילה נמי לקי: **המבשול במי חלב פשור.** איסורא מיהא איכא דהא כותח מנסיוכי דחלבא עצדי ליה כדאמר בריש אלו עוברין (פסחים דף מז.) ואמרין לעיל (דף ק"א): דאסור

לאכול בשר כזותח: **בחלב פרה ורחל מנין.** לא אינטריק ליה אלא לרבות בשאין מינו כגון פרה בחלב גדי או גדי בחלב פרה אצל פרה בחלב עצמה הא דרשינן לעיל (דף ק"ג): כל מקום שנאמר גדי אפילו פרה ורחל כמשמע וזכנס דחק בקונטרס: **פרה** ורחל שנאסרו עמה בהרבעה. ואמ"ת חיה ועוף יוכיחו לר' עקיבא או עוף לחודיה לר' יוסי הגלילי דנאסרו בהרבעה עס שאינו מינו כדאמרין בסוף שור שנגח את הפרה (ב"ק דף נה.) ולא נאסרו בצשול וי"ל דעדיפא פריך: **מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה.** תימה לרבנן חיה תוכיח דאין אמות ואם בנו נוהג בחיה: **תלמוד לומר בחלב אמו.** עוד דריש מינה כסמוך היא עצמה בחלבא אע"ג דשמואל דריש ליה למלתייהו לעיל (דף ק"ג): הכא דריש מנחלב דתרי מינייהו מיייתרי דהוה מצי למכתב בזאמו ואנא ידענא דבחלב אמו קאמר כיון דכחד מינייהו הוה כתיבא בחלב אמו ורבי יוסי הגלילי דממעט עוף שאין לו חלב אס מו"ו דלאמו קא דריש: עד

רדינא פירכא מהיכא קא מיייתת לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר בפרה שלא נאסרה עמו בשחיטה תלמוד לומר בחלב אמו תניא אידך בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו בחלב אחותו גדולה מנין אמרת ק"ו ומה אמו שנכנסה עמו לידר להתעשר נאסרה עמו בבשול אחותו שלא נכנסה עמו לידר להתעשר אינו דין שנאסרה עמו בבשול תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא רדינא פירכא מהיכא קא מיייתת לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחותו גדולה שלא נאסרה עמו בשחיטה תלמוד לומר בחלב אמו אשכחן אחותו גדולה אחותו קטנה מנין אתיא מביניא מהי תיתי מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה אחותו גדולה תוכיח מה לאחותו גדולה שלא נכנסה עמו לידר להתעשר אמו תוכיח ויחזור הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שהוא בשר ואסור לבשל בחלב אף אני אביא אחותו קטנה שהוא בשר ואסור לבשל בחלב אי הכי אחותו גדולה נמי תיתי מביניא אין הכי נמי אלא בחלב אמו למה לי מבעי ליה לכדתניא בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו היא

ורחל שנאסרו עמו בהרבעה אינו דין שנאסרו עמו בצשול זהו סוף הדין ואם היה מקשה ואומר בהמה טמאה תוכיח שנאסרה עמו בהרבעה ולא נאסרה עמו בצישול אף אתה אל תתמה על פרה ורחל כו' זו היא פירכא על סוף הדין: **חלב אחוסו גדולה מנין.** אני שמעתי דהיינו פרה שהיא מין בהמה כמותה אצל מין גדול הוא ומהאי קרא גופיה דריש ותנא אחרינא הוא ולישניה הוא דשני ועוד דלא נפק ליה פרה ורחל מיתורא דחד קרא אלא פרה לחודה דחלוקה מן הגדי בשני חילוקין חדא דנאסרה עמו בהרבעה וחדא דאין נכנסת עמו לידר להתעשר אצל רחל שנכנסת עמו לידר להתעשר דהא מעשר בקר ואין כתיב (ויקרא כ) וכל אֵלָן כמשמע לא נפקא ליה מיניה שחאסר עמו בצישול הלכך יליף ברישא פרה והדר אחיא ליה רחל בהצד השוה דללקמן. בקר אינו נכנס עם האֵלָן להתעשר בפרק בתרא דכבורות (דף עג.) **ומה אמו.** שאינה חלוקה ממנו לענין מעשר דהא מינה היא ואע"פ שכבר ילדה עדיין היא ראויה ליכנס עמו לידר להתעשר דגדייה יולדת בתוך שנתה ונכנסת עם בנה לידר להתעשר כשעדיין לא נכנסה להתעשר כדתניא בכבורות (דף כ): גדייה שילדה שלש בנות וכל בנותיה ילדו שלש [שלש] כולן נכנסות לידר להתעשר ואפ"ה חלקה הכתוב ממנו לאוסרה עמו בצישול: **אחוסו גדולה.** פרה שאינה נכנסת כו': **תלמוד לומר בחלב אמו.** קרא יתירא לרצויי כל חלב וממילא איתרצאי פרה דאשכחן דנחלקה ממנו לענין מעשר תחלק ממנו לבישול: **אחוסו קטנה.** רחל: **מציניא.** מאמו ומאחותו גדולה: **סיסי מאמו.** דמה אמו שלא נאסרה עמו בהרבעה נאסרה עמו צישול אחותו קטנה שנאסרה עמו בהרבעה אינו דין שנאסרה עמו צישול: **מה לאמו כו': אי הכי אחוסו גדולה נמי סיסי מציניא.** מאמו ומאחותו קטנה ומחיי הדין שהרי אין להשיב עליו והכי דנינן מה אמו שנכנסת עמו לידר נאסרה עמו בצשול אחותו גדולה לא כל שכן וכי פרכת מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחותו גדולה אחותו קטנה תוכיח ותו ליכא למיפיק מה לאחותו קטנה שכן לא נכנסה כו' אלמא מפלגי דינא נפקא לן כך שמעתי וקשיא לי היכי נימא אחותו קטנה תוכיח הא אכתי לא קיימא לן אחותו קטנה לאיסורא. ואני שמעתי דהכי פריך מאי חזית דאחותו גדולה נפקא לן מקרא וקטנה מציניא תיפוק ליה אחותו קטנה מרצויא דקרא וגדולה מציניא וקשיא לי חדא דמסתברא קרא כי רבי לאחותו גדולה לאיסורא

עין משפט ונר מצוה

קו א ב ג מ"י פ"ע מה'ל מאלכות אסורות הלכה ו 1 סמג לאוין קמא טוש"ע י"ד סימן פו סעיף ו [1]:
קו ד מ"י פ"י מהלכות טומאת אוכלין הלכה ד:
קח ה מ"י שס הלכה יג:

פסוקי דשמונה

זעזי רש"י

מיישג"א. נסיוב החלב.

פסוקי דשמונה

שיטה מקובצת

א' דהא גדי בטהורה משתעי כדאמרן גדי להוציא את הטמאה:
ב' הלכך להכי אתא וגדי משמע ליה: